

## גיא מרוז



**גיא מרוז**, עיתונאי ותחקירן מוכשר בערוץ 2, הצליח לגרום טלטלה עזה בעולם היהודי, באמצעות טרילוגיית סרטים שהפיק, על מה שהגדיר כגזל הרכוש היהודי של הנספים בשואה. הסרט הראשון בטרילוגיה "מוסר השילומים", שודר ב- 2009. הסרט חשף את מצבם הכלכלי הקשה של ניצולי השואה בישראל, ואת העובדה שמקצתם מעדיפים להתגורר בגרמניה, כדי להתקיים שם מהקצבאות. ביום השואה 2007 עסקו לראשונה בגורל החיים, ולא רק בסיפורם של המתים.

סרטו השני "מוסר השילומים - המלחמה נמשכת" שודר ביום השואה 2008. בסרט זה גילה גיא מרוז עוד גופים יהודיים שהשתלטו על רכוש של יהודים שנרצחו בשואה. החשיפה המדהימה הייתה שאפילו הקרן הקיימת לישראל (ק.ק.ל), החזיקה ברכוש נדל"ני שכזה. גופים בינלאומיים, ובראשם ועידת התביעות, הפעילו לחצים עצומים שלא לשדר את הסרט ולא לחשוף את ממצאי השחיתות. שתי תביעות דיבה הוגשו נגד מרוז. הן עדיין תלויות ועומדות בבית המשפט. גם גיא מרוז וגם חברת YES עמדו בלחצים ושידרו בישראל את הסרטים. הסרטים לא שודרו בחו"ל.

שידור הסרט בטלוויזיה הישראלית גרם לסערה רבה. נשיא ועידת התביעות עזב את תפקידו, וכמוהו גם בעלי תפקידים בכירים בארגונים יהודיים וישראליים אחרים. הלחץ הציבורי שעורר הסרט, הוביל להקמת "ועדת דורנר" ו"ועדת איצקוביץ", לבדיקת הממצאים שפרסם גיא מרוז. בעקבות מסקנות הוועדות הציבוריות, נחקק חוק מיוחד, שהוסיף ל-42,000 ניצולי שואה פיצוי של עוד אלף שקלים לחודש, וכן זכאות לקבלת תרופות בחינם.

הסרט השלישי בסדרה, "מוסר השילומים - חשבון פתוח" שודר השנה, ועסק ברכוש יהודי שנשאר בפולין. מרוז איתר בתחקיריו נדל"ן יהודי בשווי של כ- 40 מיליארד דולר, ואיתר גם יצירות אומנות יקרות ערך, שהיו בבעלות יהודים שנספו בשואה וכיום נמצאות במוזיאונים שונים ברחבי תבל, לרוב ללא ידיעת יורשיהם החוקיים. בעקבות הקרנת הסרט, הוגשה בפרלמנט הפולני הצעת חוק להשבת 15% מהרכוש שנגזל. המגעים בנושא זה נמשכים.

אף שגיא מרוז ראוי לקבל את "אות אומ"ץ" גם בקטגוריות אחרות, החליטה "ועדת האות" - פה אחד - להעניק לו את "אות אומ"ץ" 2009 בקטגוריה ייחודית זו, על חלקו בגרימת השינוי ההיסטורי ביחס לניצולי שואה, ועל השפעתו העקיפה על החקיקה למען הניצולים ובני משפחותיהם.

